

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklesiastikē Istoria

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

Caput XXI. De Melitianis & Arianis, quâ ratione adunati sunt: Item quo pacto Eusebius & Theognius Arianam haeresin denuo suscitare aggressi sunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

μεῖναι καὶ μακαρίῳ σωτηροῦ μὲν δὲ τῶν
 αὐτῶν τελούτων, ἠγεῖσθαι τῆς ἐκκλησίας
 ἵσταν μὲν τοὺς οἰκουμενικοὺς καὶ γνώ-
 μων μακαρίῳ ἡγεῖσθαι τε καὶ σπεύδειν ἵνα
 τῶν πληθῶν ταῦτα ἰσχυρίζομαι. Φασὶ γὰρ αὐ-
 τὸν μετὰ μεληθῆναι ἐπιτῆ μαξιμῶν χρεώ-
 νια, ἐπιλογισάμενον ὡς ὀρθῶς περὶ θεῶν δο-
 ξασάντων, καὶ διὰ τὴν ὁμολογίαν τῶν λαῶν κε-
 χαιρισμένον, ἀναγκαίως φυλακίσθαι ἐστὶν εἰς
 τὴν αὐτῶν διαδοχὴν. ἔδεδίχθη γὰρ μὴ τελου-
 τῶν αὐτῶν, καὶ ἐν δὲ ῥήσι οἱ ἀμφὶ τὸν
 ὡς εἶπον καὶ παρὰ φιλονοκίαν, οἱ δὲ τὰ δόγματα φε-
 ρόντες, ὁμοδοξῶν τὸν ἐνθάδε θεῖον ἐπίγειον
 σὺν ἐπεί κ' μακαρίῳ ἐπέβησαν, νεοεισεῖσαι
 ἐπεχέρησαν ἀφορεθῆναι ἢ παρ' αὐτῶν, διὰ
 τὸ τοῦ στυχίου ἦγον.

A & post ejus obitum Ecclesiam gubernaret. Cæterum qui res istas accurate examinarunt, affirmant ex sententia Macarii hæc acta esse, & à plebe summo studio postulata. Ajunt enim pertinuisse Macarium, quod Maximum Diospoleos Episcopum ordinasset. Quippe ordinatione celebrata cogitare cepit, illum qui & recte de Deo sentiret, & ob confessionem populo acceptus esset, necessario servandum fuisse ut ipsi succederet. Etenim verebatur, ne se mortuo Eusebius & Patrophilus Ariani dogmatis fautores, occasionem nacti, aliquem ejusdem dogmatis labe infectum in Hierosolymitana sede collocarent. Siquidem Macario adhuc superstite res novas moliri fuerant: sed cum ab illo communione privati essent, ea de causa conquelescebant.

Κεφ. κα΄.

CAPUT XXI.

Περὶ τῶν μελιτιανῶν καὶ ἀρειανῶν, ὅπως ἀνέβησαν καὶ περὶ
 ἰουδαίου καὶ θεογονίας, ὅπως πάλιν τῶν ἀρειῶν νέστον
 ἀναπτῶν ἐπιχείρησαν.

De Melitianis & Arianis, quâ ratione adunati sunt: Item quo pacto Eusebius & Theognis Arianam hæresin denuo suscitare aggressi sunt.

ΕΝ τῷ αὐτῷ αἰγυπτίῳ ἐπὶ τὴν ἐξέλιξιν ἦ-
 ρα φιλονοκία ἐπεὶ γὰρ ἐν τῇ συνόδῳ τῇ κτ'
 νικαίαν, ἢ μὴν ἀρσάνῃ αἰρέσει πάντας
 ἀπεκηρύχθη, οἱ δὲ τῶν μελιτιανῶν φρονήσεις ἐπὶ
 τοῖς ἐπισημοῖς, ἐδέχθησαν ἐπανελθόντι ἀλε-
 ξάνδρῳ εἰς αἴγυπτον, παρέδωκε μελιτιανῶν
 τῆς ἐκκλησίας, ἀς ἀδανόμως ὑφ' ἑαυτὸν
 ἐπιστάσας, καὶ ἐν τῇ λυκῶ διήγει μετ' ἐ-
 παύσας δὲ μέλλων τὸν βίον καταλιμπάνειν,
 ἰωάννη πνὰ τῆν αὐτῶν συνήτων, πρὸς τὸ
 δόγμα τῆς ἐν νικαίᾳ συνόδου κατέστησαν
 αὐτῶν, καὶ πάλιν αἰτήσασθαι ἀταξίας ταῖς
 ἐκκλησίαις ἐγγέστο. ἰδοῦντες δὲ οἱ ἀρειῶν τὰς
 μελιτιανῶν νεοεισεῖσας, συνάραξαν καὶ αὐ-
 τοὺς τῆς ἐκκλησίας οἷα γὰρ φιλεῖ ἐν ταῖς
 τοιαύταις παραχαῖς, οἱ μὲν τῶν ἀρειῶν δό-
 ξαν ἐδαμαζόν. οἱ δὲ ἰδοῦντες, τὰς ὑπὸ
 μελιτιανῶν χρεωθῆναι χεῖρῶν τῆς ἐκκλη-
 σίας ἠγεῖσθαι, καὶ τῶν πρὸς ἐπισημοῖς περὶ
 τῶν ἰδιαφερόμενοι πρὸς ἐαυτοὺς ἐκά-
 ττροι, ὡς εἶδον τὸ πλῆθος ἐπὶ ἄλλοις τοῖς
 ἰεροῦσι τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας, εἰς φθόνον
 κατέστησαν καὶ πρὸς ἀλλήλους ἐσπέσαντο,

IN terea temporis contentio quæ inter Ægyptios jampridem fuerat excitata, nondum finem accipere potuit. Nam cum in Synodo Nicæna, Ariana quidem hæresis ab Ecclesia penitus rejecta esset: Melitiani vero ea conditione quam supra memoravimus, admissi fuissent; redeunti in Ægyptum Alexandro Melitius Ecclesias tradidit, quas contra jus potestatis suæ subjecerat: & in urbe Lyco reliquam ætatem tranlegit. Sed non multo post, cum migraturus esset à vita, contra decretum Synodi Nicænae, Joannem quendam ex familiaribus suis in suum locum subrogavit, ac rursus turbamur in Ecclesia auctor existit. Ariani vero, cum Melitianos res novas moliri cernerent, ipsi quoque Ecclesias perturbarunt. Nam ut in ejusmodi tumultibus fieri solet, alii opinionem Arianam laudabant: alii æquum esse censebant, ut ii qui à Melitio ordinati fuerant, Ecclesiis præessent; eorumque partibus sese adjungebant. Porro cum utriusque prius inter se dissentirent, postquam tamen animadvertenterunt plebem sacerdotibus Ecclesiæ Catholicæ addictam esse, invidia correpti sunt. Initoque inter se fœdere,

communes inimicitias aduersus Clerum Alexandrinum suscepere. Junctimque & alios accusare quibuscu disputabant, & seipfos defendere caeperunt: adeo ut processu temporis, Melitiani a plerisque in Aegypto vocarentur ii, qui Arii opinionem sectabantur: cum tamen Melitiani ob primatum duntaxat ac regimen Ecclesiarum a Catholicis diffiderent: Ariani vero perinde atque Arius sentirent de Deo. Sed quamvis utrique privatim sua invicem dogmata respuebant, tamen simulare contra mentem suam & in communi odii aduersus Catholicos societate inter se consentire non dubitarunt, dum singuli ea quae in votis habebant se consecuturos sperarent. Verum temporis successu, ut verisimile est, Melitiani ex assiduis ea de re disputationibus, Arianorum dogmatum peritiam adepti, eadem cum illis de diuinitate senserunt. Exinde Arianorum res ad priorem tumultum rediere: & clerici simul ac laici, mutuum inter se communionem ruperunt. Sed & in aliis urbibus, ac praecipue in Bithynia & Hellesponto, & apud Constantinopolim, rursus contentio de Arii opinionibus excitata est. Fertur denique Eusebium Nicomediae & Theognium Nicæae Episcopum, corrupto Notario cui Imperator aeta Synodi Nicæanae seruanda commiserat, subscriptiones suas delevisse: palamque praedicare ausos esse, quod filius confubstantialis patri asserendus non esset. Qua de re cum accusaretur Eusebius, ingenti fiducia respondisse dicitur Imperatori: ostensaque ei veste qua induebatur, dixisse: Si hac vestis inspectante me diuisa esset, nunquam dicerem utramque partem ejusdem esse substantialitatis. Porro Imperator ista quidem acerbissime tulit. Nam cum existimaret hujusmodi quaestiones post Nicæanum Concilium penitus sopitas esse, praeter spem eas denuo suscitari cernebat. Sed praecipue eum molestia affecerunt Eusebius & Theognius, quod cum Alexandrinis quibusdam communicasset, quos utpote non recte sentientes de fide, Synodus ad poenitentiam agenda seruauerat: ipse autem Imperator, tanquam auctores discordiae, atque ob id patria extorres, in exilium deportari iusserat. Hac igitur ex causa commotum Imperatorem nonnulli asserunt,

καὶ κοινῶν τῶν ἐχθρῶν ἀνεδέξατο πρὸς τὴν κλήρον ἀλεξανδρείας· ἐπιμῆξε τε πρὸς ἐξ διελεγόντες, τὰ ἐγγυλίματα προσέφερον, καὶ ὡς ἀπολογίας ἐποιεῖτο ἐπὶ τούτοις, ὡς προῖον· τὸ τὸ χροῖον, μελιπανάς ἐν αἰγύπτῳ τῶν πολλῶν ὀνομαζέσθαι τὸ ἀρεῖν φρονετας· καίτοι γε προσασίας μόνος ἐνεκα ἐκκλησιῶν διεφερόντος· ἀρῆανοι δὲ ὁμοίως ἀρεῖν πρὸς θεῶν ἐδόξαζον· ἀλλ' ὁμοῦς ἰδίᾳ τὰ παρὰ ἀλλήλων ἀνανομήμοι, ὑποκρίνεσθαι σφῶν πρὸς ἀγνώμην καὶ συμφωνεῖν ὑπέμεινον ἐν τῇ κοινωνίᾳ τῆς ἐχθρας, ἕκαστοι προσδοκῶντες ῥαδίως κεαλήσθων ἐξέλοιστο· τὰ δὲ χροῖον, ὡς εἰκός, ἐκ τῶν πρὸς ταῦτα διαλέξεων, ἐξ ἑλαβόντες τῶν ἀρεῖν δογμάτων, ὁμοίως πρὸς θεῶν ἐδόξαζον· ἐβλήθηεν τε πάλιν εἰς τὴν προῖον ταραχῶν ἐπανήλθε· τὰ κτ' τοῦ αἰῶνος· καὶ λαοὶ ἑκ κλήροι, τῆς πρὸς ἀλλήλους ἀπεχρίστον κοινωνίας· ἐμὴν ἀλλὰ καὶ ἐν ἄλλαις πόλεσι, καὶ μάλιστα παρὰ βιθυνίας καὶ ἑλλησποντίους καὶ ἐν τῇ κωνσταντινῆ πόλει αὐτῆς ἀνερίπτετο τὰ πρὸς τῶν ἀρεῖν δογμάτων ἀμέλειτοι λέγεσθαι, ὡς διὰ τούτου ὁ νικομηδείας ἐπίσκοπος καὶ θεογνῆς ὁ νικαίας, πρὸς ἀρεῖν τὸν ὑπὸ τῷ βασιλέως ἐπιβραβεύοντα φυλάττειν τὴν γενομένην ἐν νικαίᾳ συνόδον, ἀπήλθοντες αὐτῶν ὑπογραφάς· καὶ εἰς τὸ φανερόν ἐπερχομένην διδάσκον, μὴ χροῖον ὁμοῦς ἐκείνους πάλαι τὸν ὄνον δόξαζον· πρὸς ὅτι τὰ ἐγγυλίματα μὲν οὐκ ἐδέχοντο, ὡς εἰπὼν πρὸς βασιλέα παρρησιασάσθαι, καὶ εἰπὼν ἐπὶ ἐξουσίᾳ τῆς ἡμῶν, ὡς εἰπὼν τὸ ἱμάτιον ἐμὸν φέρων διαρεθεῖν, ἐπὶ οὐκ αὖθις τῆς αὐτῆς ἰστορίας ἐκείνου ἐπὶ τούτοις ὁ χαλεπῶς ἀγανακτήσας ἐβλήθη ἐξ αἰτίας διχονοίας, καὶ ἐπὶ τούτοις ἐτάξεν ἐν ταύτης ὁ αἰτίας εἰς τὴν ἀποστολὴν ἐξ ἑλπίου τὸν βασιλέα, καὶ ἀδικίας αὐτῶν

δυσείας καὶ θεογνίης· ἀλλὰ περὶ μὴν τέτρα ἐν τοῖς περὶ τὸν ἔγραψα· ἀπὸς τῶν ἀκριβῶς ἐπισταμῶν ἀκηκοα.

A Eusebio ac Theognio exilium irrogasse. Verum de his rebus, superius ea scripsi, quæ auditione acceperam à viris, qui eas res accurate callebant.

Κεφ. κβ.

CAP. XXII.

ὅτι κατὰ τὸ ἀγίον ἀθανασίου ἀποστολῆς ἐπί μελιτιανῶν ἐπισκοπῶν, ἡ δὲ ἐν κωνσταντινῶν.

Qualia adversus sanctum Athanasium Ariani ac Melitiani frustra machinati sunt.

Αθανασίῳ ἡ τῶν ἐπιγραφῶν δὲ ἔχοντων ἡρώτων γεγονόσιν αἰτίαι· πλείων γὰρ ἐχόντες τῶν βασιλέων παρρησίαν καὶ θάρσυνον, τὸν ἀρειὸν μὲν ὁμοδόξον καὶ φίλον, καὶ ἄλλοις τῶν ἀλεξάνδρειαν ἐπισκοποῦντων ἀλλοῖς γινόμενον· διαβάλλεσιν ἐν αὐτῶν παρὸς κωνσταντῖνον, ὡς εἰς αὐτὸν καὶ θορύβων αἰτίων τῆς ἐκκλησίας ἡρώτων, καὶ ἐργονοίας τῶν βασιλέων εἰς τὴν ἐκκλησίαν εἰσεύων· ἐξ ὧν πλείους ὁμοιοῦν, εἰς τὸ μόνον συγχωρηθεῖν· ἐπισκοπῶν δὲ ἀληθεῖς εἶναι τὰς κατ' αὐτῶν διαβολὰς, πολλοὶ τῶν μετ' ἰωάννην ἐπισκοποῦντων καὶ κληρικῶν, σιωπῶντες βασιλεῖ τῶν ὁμοδοξῶν τῶν σφῶν εἶναι λέγοντες, καὶ φωνῶν καὶ δεσφῶν καὶ πληγῶν ἀδικῶν καὶ τραυμάτων, καὶ ἐμπρησφῶν ἐκκλησιῶν κατηγορήσιν αὐτῶν καὶ τῶν ἐπ' αὐτὸν ἐπισκοπῶν· ἐπεὶ δὲ καὶ ἀθανασίῳ ἐδήλωσαν τὰ βασιλεῖ, τῶν ἀνομιῶν χρεῖσθῶν ἐργασιῶν τοῖς ἀμφὶ τὸν ἰωάννην, καὶ νεωτερισμῶν τῶν ἐν νικαία δοξασίων, καὶ πῶς ἐπὶ ἡγῶν, καὶ εἰσῶν καὶ ὑβρῶν κατὰ τῶν ἰσθῶν περὶ θεοῦ δοξασίων, ὅσα εἰς ἡμῶν ὅτι τῶν ἐπισκοπῶν ὁ κωνσταντῖνος τῶν αὐτῶν ἐγκαλέσιν ἀλλήλοισι, καὶ πῶς πολλῶν κατηγορῶν ἐκατέρωθεν ἰσθῶν, ἐπεὶ σφῶν αὐτῶν ἐμελετῶ ὁμοιοσῶν λαῶν, γράφει ἀθανασίῳ, μηδένα τῆς ἐκκλησίας εἰσεργῶν· εἰς τὸ ὅτι εἰς ὑσῶν μῶν, πέμπει ἀμελλητῶν ἐξελῶσιν αὐτῶν τῶν ἀλεξάνδρειαν πόλεως· εἶπὼ ἡ φίλον καὶ αὐτῶν τῶν βασιλέων ἐν κωνσταντῖνῶν, ὡς ἐχρῶ τὸ περὶ τέτρα μέρῳ· ἔχων τῶν τῶν ἐμῶν βουλήσῶν τὸ γνώρισμα, πῶς τοῖς βασιλεῶν εἰς τὴν ἐκκλησίαν εἰσελθεῖν, ἀκάλῶν τῶν ἀρχῶν τῶν εἰσοδῶν· ἐάν γὰρ

Et Orum vero malorum, quæ postea contigerunt Athanasio, duo isti auctores fuerunt. Nam cum loquendi fiducia & auctoritate apud Imperatorem plurimum possent, Arium quidem ut amicum & eadem cum ipsis sentientem, reducere Alexandriam; Athanasium vero tanquam ipsis adversantem, Ecclesia ejicere studuerunt. Hunc ergo apud Constantinum accusant, quasi seditionum ac turbarum in Ecclesia auctor fuisset, multisque in Ecclesiam ingredi cupientibus aditum intercluderet: cum tamen omnes ad concordiam reduci possent, si hoc unum concederetur. Has adversus illum calumnias veras esse firmabant multi Episcopi & clerici qui cum Joanne erant: qui quidem assidue Imperatorem adeuntes, seque orthodoxos esse asseverantes, Athanasium & eos qui sub illo erant Episcopos, cædis, vinculorum, injustorum verberum ac plagarum, & incendii Ecclesiarum accusabant. Ubi vero Athanasius scripsit Imperatori, Joannis affectis illegitimas objiciens ordinationes, & studium novandi ea quæ Nicææ decreta fuerant, fidemque non restam, & seditiones ac contumelias adversus eos qui de divinitate recte sentirent: Constantinus deinceps cui crederet nesciebat. Cum igitur hujusmodi crimina sibi mutuo objectarent, multique subinde accusatores ab utraque parte ipsi molesti essent, quoniam præcipua illi cura erat concordie populorum, scripsit Athanasio, ut nemo aditu Ecclesie prohiberetur. Quod si hoc de ipso in posterum nunciaretur, missurum se confestim, qui plurimum ex urbe Alexandria expelleret. Si quis vero ipsam Imperatoris Epistolam legeret considerat, ejus pars quæ continet id quod dixi, ita se habet. Cum igitur voluntatis meæ indicium habeas, omnibus in Ecclesiam ingredi cupientibus liberum aditum præbe. Nam si

Οοο